ACTA UNIVERSITATIS LODZIENSIS
KSZTAŁCENIE POLONISTYCZNE CUDZOZIEMCÓW 17, 2010
https://doi.org/10.18778/0860-6587.17.01

Wstęp

W dniach 17–19 października 2008 r. odbyła się w Łodzi Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Teksty i podteksty w nauczaniu języka polskiego jako obcego – 2. Z jubileuszem 50-lecia Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców w tle*, zorganizowana przez Katedrę Lingwistyki Stosowanej i Kulturowej UŁ, Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców UŁ oraz Stowarzyszenia „Bristol" Polskich i Zagranicznych Nauczycieli Kultury Polskiej i Języka Polskiego jako Obcego.

W pierwszym dniu konferencji odbyły się obrady plenarne, poświęcone pięćdziesiątej rocznicy utworzenia Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców Uniwersytetu Łódzkiego – jednego z najstarszych ośrodków nauczających obcokrajowców w Polsce. W kolejnych dwóch dniach obrad uczestnicy skupili się na zagadnieniach tekstologicznych i tym samym kontynuowali tematykę, która została podjęta w zorganizowanej w dniach 5–7 października 2007 r. przez Zakład Glottodydaktyki Polonistycznej UŁ[1] pierwszej konferencji o nazwie *Teksty i podteksty w nauczaniu języka polskiego jako obcego*[2]. Druga łódzka konferencja tekstologiczna była jednocześnie (ósmą już) konferencją „Bristolową" – większość jej uczestników była członkami tego największego międzynarodowego Stowarzyszenia, skupiającego wykładowców języka polskiego jako obcego. Drugiego dnia konferencji odbyło się Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia „Bristol" – jubileuszowe, gdyż w 2008 r. minęła dziesiąta rocznica jego założenia.

W łódzkiej konferencji *Teksty i podteksty w nauczaniu języka polskiego jako obcego – 2* wzięło udział 80 badaczy i praktyków-glottodydaktyków z Polski i z zagranicy. Wygłosili oni 70 referatów. Konferencja ta odbyła się dzięki wsparciu finansowemu Wydziału Edukacji i Biura Promocji Urzędu Miasta Łodzi, a także Władz Dziekańskich Wydziału Filologicznego UŁ, Dyrekcji Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców UŁ oraz Stowarzyszenia „Bristol".

[1] W lipcu 2008 r. Zakład Glottodydaktyki Polonistycznej UŁ został przekształcony w Katedrę Lingwistyki Stosowanej i Kulturowej.

[2] Materiały z tej konferencji – „Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców" 16, 2008 (*Teksty i podteksty w nauczaniu języka polskiego jako obcego*, red. M. Witkowska-Gutkowska, B. Grochala).

W imieniu dziesięciu uczestników konferencji z Ukrainy, Białorusi, Rosji, Słowenii, Słowacji, Rumunii i Bułgarii wyrażamy także ogromną wdzięczność dr. Bogusławowi Szymańskiemu – dyrektorowi Biura Uznawalności Wykształcenia i Współpracy Międzynarodowej – za przyznanie im stypendiów, refundujących koszty pobytu na naszej konferencji.

Tom, który oddajemy dzisiaj w Państwa ręce, zawiera 65 referatów. W części I: *Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców UŁ – historia, osiągnięcia, formy kształcenia,* życie *słuchaczy* przedstawiamy 7 artykułów, napisanych przez pracowników UŁ. Autorzy zebranych prac skupili się na przedstawieniu dziejów i sposobów nauczania obcokrajowców w łódzkim ośrodku oraz na zobrazowaniu wkładu pracowników SJPdC UŁ w rozwój glottodydaktyki polonistycznej. Autorki dwóch ostatnich artykułów zamieszczonych w tej części koncentrują się z kolei na psychologicznych i socjologicznych aspektach pobytu w Polsce cudzoziemców – słuchaczy SJPdC UŁ.

Część II: *Teksty i podteksty w nauczaniu języka polskiego jako obcego* zawiera 59 referatów, których autorzy, zgodnie z założeniami programowymi konferencji, podjęli dyskusję na temat obecności oraz funkcji różnorodnych gatunkowo i tematycznie tekstów w procesie nauczania oraz testowania języka polskiego jako obcego. Szerokie potraktowanie zagadnienia sprawiło, że tekst wykorzystywany w glottodydaktyce stał się pretekstem do ciekawych – a nieraz kontrowersyjnych – rozważań, mieszczących się w takich przestrzeniach badawczych, jak: teoria tekstu, literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, lingwistyka kulturowa, komunikacja międzykulturowa, krytyczna analiza dyskursu, i – oczywiście – językoznawstwo.

Referaty zebrane w części tekstologicznej tomu ułożono w następujące działy: 1. Teksty w perspektywie kulturowej i socjokulturowej, 2. Teksty w perspektywie językoznawczej, 3.Typy tekstów, 4. Teksty literackie, 5. Teksty specjalistyczne, 6. Analizy podręczników, 7. Teksty a metodyka nauczania i testowanie języka polskiego jako obcego.

Autorzy artykułów podjęli próbę osadzenia tekstów wykorzystywanych w glottodydaktyce w literaturoznawczych, kulturoznawczych i językoznawczych teoriach tekstu i dyskursu, bez pomijania najnowszych orientacji metodologicznych. Ukazali również praktyczne sposoby rozwijania kompetencji kulturowej, socjokulturowej, leksykalnej i komunikacyjnej na lekcjach języka polskiego. Przedstawili sposoby rozwijania sprawności językowych za pomocą różnorodnych tekstów, usytuowali je w określonych podejściach metodologicznych, określili też funkcje poszczególnych gatunków tekstów i zadań tekstowych w egzaminach certyfikatowych z języka polskiego jako obcego. W niektórych artykułach znajdujemy autorskie propozycje programów kulturowych. Zainteresowanie autorów badających teksty z perspektywy językoznawczej skupiało się głównie na leksyce, frazeologii, określonych kategoriach gramatycznych i odmianach stylistycznych tekstów. Gdy jedni autorzy koncentrowali się na

omówieniu roli pojedynczych tekstów w nauczaniu cudzoziemców języka polskiego, inni przedstawili tematyczne, kulturowe lub językowe analizy zawartości podręczników i innych materiałów, służących nauczaniu języka polskiego jako obcego. Badacze skupili swoją uwagę przede wszystkim na tzw. tekstach autentycznych – literackich, prasowych i in. Kto wie, czy owo otwarcie się współczesnej glottodydaktyki na teksty niepreparowane nie powinno zostać uznane za jeden z najbardziej charakterystycznych jej rysów?

Konferencja udowodniła po raz kolejny, że tekst jest pojęciem pojemnym, a hasło „teksty i podteksty w nauczaniu języka polskiego jako obcego" jest w stanie pobudzić badaczy do wielokierunkowej refleksji i dyskusji naukowej. Integrujące językoznawców, literaturoznawców, kulturoznawców, glottodydaktyków.

Grażyna Zarzycka